Бекітемін: ----------
Директор: Утепова Ж.Т.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 –2023 оқу жылына арналған
ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Айгөлек» бөбекжай –бақшасы **Тобы:** «Ересек»
Жоспардың құрылу кезеңі: Қыркүйек айы

Айы	Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылғаніс-әрекеттіңміндеттері
Қыркүйек	**Дене шынықтыру**	**Жалпы дамытушы жаттығулар:** Қолды алға, екі жаққа, жоғары көтеру, тұрған қалыпта қолдарын арқасына апару; саусақтарын бүгіп, қолдарын айналдыра қимылдауды орындау. Екі қол белде, кезекпен екі жаққа бұрылғанда екі қолды екі жаққа жіберу. Оңға, солға иілу, еңкею, шалқаю; алға еңкею, қолдың ұшын аяқтың ұшына жеткізу. Екі қолды белге қойып, екі жаққа иілу. Аяқтың ұшымен көтерілу; екі аяқты кезекпен алға өкшемен, содан кейін ұшымен қою, топылдату. **Негізгі қимылдар:** Сапта бір-бірлеп жүру, жүруді жүгірумен, секірумен, басқа қимылдармен кезектестіру, қол мен аяқ қимылын үйлестіру, бой түзулігін дұрыс сақтау; Бірқалыпты, аяқтың ұшымен,тізені жоғары көтеріп жүгіру, кіші және үлкен қадаммен жүгіру, сапта бір-бірлеп, түрлі бағытта жүгіру. Бір орында тұрып, екі аяқпен секіру (2–3 рет жүрумен кезектестіре отырып, 10 рет секіру), 2–3 метрлік қашықтықта алға ұмтыла қос аяқпен секіру; Заттарарасымендоптарды, құрсаулардыдомалату. Доптыбір-бірінетөменненлақтыружәнеқағыпалу (1,5 м қашықтықта), доптыекіқолыменбастанасыракедергіарқылылақтыру (2 м қашықтықтан). 8 м дейінгіқашықтықтазаттарарасымен тура бағытбойыншатөрттағандапеңбектеу, тақтайда, орындықтакөлденеңіненеңбектеу. Сызықтарарасымен (15 см арақашықтық), сызықпен, арқанмен, тақтаймен, гимнастикалықорындықпен, бөренеменжүру. Қатарғабір- бірденсапқатұру. **Музыкалық-ырғақтық жаттығулар**: Музыкалық сүйемелдеуге сәйкес түрлі қарқында таныс дене жаттығуларын орындау. **Спорттық жаттығулар**: Үш дөңгелекті және екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **Спорттық ойын элементтері**: кегль ойындарына үйрету. Бастапқы қалыпта дұрыс тұрып, допты лақтыру. 1,5-2 метр арақашықтықтан кегльдерді қағып түсіру; **Дербес қимыл белсенділігі**: Ауа райының жағдайын ескере отырып, балалардың таза ауадағы қимыл белсенділігін дамыту, ойындар ойнату **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**: Тыныс алу жолдарын шынықтыру, жалаң аяқ жүру. **Мәдени- гигиеналық дағдылар**: ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдануды жетілдіру. Гигиеналық шараларды орындау: жуыну, шашын тарау, қолды сабынмен жуу, қол орамалды қолдануын пысықтау
	Сөйлеуді дамыту	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті**. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, үнді және ызың дыбыстарды анық айтуды үйрету.

		Фонематикалық қабылдау дағдыларын қалыптастыру. Сөзді дыбыстау мәдениетін тәрбиелеуге арналған дидактикалық ойындарды қолдану. **Сөздік қор.** тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну дағдыларын қалыптастыру; **Тілдің грамматикалық құрылымы** сөздердің түрлі тәсілдермен жасалуын, зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану; әртүрлі тәсілдермен жаңа сөздер құру; **Байланыстырып сөйлеу.** Әңгімеге қатысу және тілді түсіну, тыңдау біліктерін, көлемі шағын тақпақтарды жатқа айту, сурет бойынша заттар және ойыншықтар туралы әңгіме, үлгі бойынша әңгіме құрастыру, шағын әңгімелер мен ертегілерді айтып беруге үйрету дағдыларын қалыптастыру. Ұсынылған мазмұн бойынша сахналауға үйрету. **Шығармашылықпен сөйлеу қызметі.** Театрландырылған әрекетке, драматизация ойындарына және қуыршақ спектакльдеріне, саусақ ойындарына балаларға түсінікті "қуыршақты жүргізу" техникасын қолдана отырып, қатысу ниеттерін дамыту. **Шығармаларды қабылдау.** Сөз және сөз ұйқастарына құрылған ойындарға қызығушылығын арттыру. Кейіпкерлердің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын қолдану дағдыларын қалыптастыру, ұсынылған тақырып бойынша әңгіменің басы мен соңын құрастыруға үйрету.
	Көркем әдебиет	**Оқу, әңгімелеу.** Көркем шығармаларды эмоционалды қабылдай білуді дамыту. Балаларды түрлі тақырыптағы көркем шығармалармен таныстыру. **Мәнерлеп оқу**. Балаларды тақпақтар мен өлеңдерді түсініп, есте сақтауға, өлеңнің мазмұнына өз көзқарасын білдіруге үйрету **Мазмұндау.** Таныс ертегілердің мазмұнын айтуда мазмұнның жүйелілігін сақтауға, диалогтік сөйлеуге, кейіпкерлердің мінезін сипаттауға үйрету **Театрландырылған әрекет дағдыларын дамыту**.Түрлі мәтіндерді дыбыстағанда дұрыс тыныс алу; **Адамгершілік нормалары туралы түсінік.** Ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас; адамдардың сезімі мен қарым-қатынасын көрсету
	Математика негіздері	**Жиын:** әртүрлі түстен, өлшемнен тұратын заттардың жиыны туралы түсініктерді қалыптастыру; **Сан, санау:** 5 көлемінде санау, заттарды үлгісі бойынша және аталған саны бойынша санау дағдысын қалыптастыру. Сандарды реті бойынша атауға және қорытынды санды атауға, "Барлығы қанша?" сұрағына жауап беруге үйрету. Бірінің астына бірі 2 қатарда орналасқан заттардың екі тобын салыстыруды үйрету **Шама:** ұзындығы және ені бойынша бірдей және екі түрлі заттарды салыстыру **Геометриялық пішіндер:** балаларды геометриялық пішіндерді (дөңгелек, төртбұрыш, үшбұрыш) және геометриялық денелерді (куб,шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету; **Кеңістікте бағдарлау:** Өзінің дене бөліктерінің орналасуына қарай бағдарлай білуге үйрету **Уақытты бағдарлау:**Таңертең, күндіз, кеш, түн тәулік бөліктерін ажырату және атай білу дағдыларын қалыптастыру
	Құрастыру	**Құрылыс материалдарынан құрастыру:** орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру **Қағаздан құрастыру:** қағазды тікбұрышты парағын жартысынан бүктеп, бұрыштарды және қырларды біріктіру, детальдің негізгі түріне желімдеу. **Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру:** Балаларды табиғи материалдардан түрлі заттар даярлауға баулу **Конструктор бөлшектерінен құрастыру:** Конструктордан ойынға арналған ғимарат құрастыру дағдыларын қалыптастыру, бөлшектерді бекіту тәсілдері мен ғимарат жасау туралы білімдерін жетілдіру.
	Қоршаған ортамен таныстыру	**Тірі және өлі табиғат құбылыстары мен заттары:**өлі табиғат нысандары- су, жер, ауа, күннің көзі туралы білімдерін кеңейту **Табиғаттағы маусымдық өзгерістер:**жазғы және күзгі табиғатты, олардың қарапайым өзгерістерін бақылау дағдыларын дамыту;

		Өсімдіктер мен жануарлар әлемі: балабақшаның ауласындағы және маңайдағы кейбір ағаштардың, бұталардың түрлері жайлы білімдерін қалыптастыру; үй жануарлары және жабайы аңдар, олардың сыртқы келбеті, қозғалуы, күз мезгіліндегі (сыртқы түрі, тіршілік ету ортасы, мекені, азығы,) қоректену тәсілдері және қысқы дайындығы туралы білімдерін кеңейту. **Бала, оның отбасы, үйі:** баланың өзі және өзінің жағдайы туралы түсініктерін кеңейту. Өзін-өзі тануға ұмтылысын қолдау. Баланың туыстық қатынастарды түсінуіне ықпал ету; **Заттық әлем:** қоршаған ортадағы заттардың қолданысы, құрылысы, материалы арасындағы байланысы туралы; **Жолда жүру ережелері:**Көлік түрлері, жол бөліктері (тротуар, жолдың жүру бөлігі мен жаяу жүргінші өтетін жол және жерасты өту),бағдаршам белгілері, жолда жүру ережелері туралы білімдерін қалыптастыру.
	Сурет салу	**Заттық сурет салу:** көкөністер мен жемістерді, ыдыстар, ойыншықтар, жануарларды бейнелеу; **Сюжеттік сурет салу:** қоршаған ортаның әсемдігіне, өнер туындыларына, тұрмыстық заттарға, қазақ және басқа халықтардың ойыншықтарына эмоционалды-эстетикалық талғам дағдыларын қалыптастыру. **Сәндік сурет салу:** қазақ халқының және басқа халықтардың сәндік-қолданбалы өнер шығармаларымен таныстыру барысында эстетикалық қабылдауын дамыту.
	Мүсіндеу	**Заттық мүсіндеу:** Ермексаздың, сазбалшықтың, қамырдың кесектерінен түрлі тәсілдерді қолданып бейнелеу **Сюжеттік мүсіндеу:**Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын тәрбиелеу. **Сәндік мүсіндеу:** Балаларды тұрмыстық заттар мен бейнелі ойыншықтарды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру.
	Жапсыру	**Заттық жапсыру:**қайшыны дұрыс ұстау және пайдалана білуді қалыптастыру **Сюжеттік жапсыру:** барынша күрделі заттарды, жануарлар пішінін бейнелеу, заттарды қағаз бетінде орналастыру дағдыларын қалыптастыру. **Сәндік жапсыру:** Геометриялық пішіндерден ою-өрнектерді
	Музыка	**Музыка тыңдау:** әртүрлі сипаттағы, қарқындағы музыканы қабылдау, музыкаға деген өзіндік қатынасын, ол туралы пікірін айту **Ән айту:** әртүрлі сипаттағы әндерді қабылдау, әуенді дұрыс, нақты интонациялау, сөздерді дәл айту дағдыларын қалыптастыру; **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру **Билер:**Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға үйрету **Ойындар, хороводтар:** Әннің мәтініне сәйкес ойын қимылдарымен сүйемелдей отырып, әнді көңілді және емін-еркін әндету **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау:** фортепиано сүйемелдеуіндегі балалар музыкалық аспаптарында ересектердің орындауындағы би әуенін тыңдау

Бекітемін:
Директор: Тлепова Ә.М.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022 – 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Қазан айы 2022жыл

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру	**Жалпы дамытушы жаттығулар:** Қолды алға, екі жаққа, жоғары көтеріп тұрған қалыпта алға еңкейіп қолдарын арқасына апару; саусақтарын бүгіп, қолдарын айналдыра қимылдауды орындау. Екі қол белде, кезекпен екі жаққа бұрылғанда екі қолды екі жаққа жайып жіберу. Екі қол белде оңға, солға иілу, еңкею, шалқаю; алға еңкею, қолдың ұшын аяқтың ұшына жеткізу. Отырған және тізерлеп тұрған күйі допты өз айналасында домалату.Екі қол белде, екі қолды алдыңғы жақ пен екі тұсқа көтеріп, қатарынан (4–5 рет) жүрелеп отыру; Отырып аяқтың ұшын созу, табанды бүгу **Негізгі қимылдар:** Сапта бір-бірлеп жүру, жүруді жүгірумен, секірумен, басқа қимылдармен кезектестіру, қол мен аяқ қимылын үйлестіру, бой түзулігін дұрыс сақтау; Түрлі тапсырмалармен жүгіру: шапшаң және баяу қарқынмен, жетекшімен ауыса отырып жүгіру. 1–1,5 минут ішінде баяу және қарқынмен үздіксіз жүгіру; Бір орында оңға, солға бұрылып секіру, баланың қолын көтергендегі биіктіктен жоғары ілінген нәрсеге орнынан секіру арқылы затты жинап өту, 20–25 см биіктікке секіру; 4–5 сызық арқылы орнынан ұзындыққа секіру (сызықтардың арақашықтығы 40–50 см) Допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). Алысқа дәлдеп лақтыру (3,5–6,5 м кем емес). Табан мен алақанға сүйеніп төрт тағандап еңбектеу. 50 см жоғары көтерілген арқанның астынан оң және сол бүйірмен алға еңбектеп кіру; құрсаудан еңбектеп өту; Басқа қапшық қойып, заттарды аттап өту, бұрылу. Тепе-теңдікті сақтау: қолын жоғары көтеріп, аяқтың ұшымен тұру; қолын беліне қойып, бір аяқпен тұру; қолын беліне қойып, екі жаққа кезегімен айналу. Қатарға бір- бірден сапқа тұру. Қатарға екеуден, үшеуден тұрып, сапты қайтадан құру. **Музыкалық-ырғақтық жаттығулар**: Музыкалық сүйемелдеуге сәйкес түрлі қарқында таныс дене жаттығуларын орындау. **Спорттық жаттығулар**: Үш дөңгелекті және екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау;

	Спорттық ойын элементтері: Футбол. Берілген бағытта допты домалату. Допты аяқтарымен бір-біріне домалату; **Дербес қимыл белсенділігі**: Балалардың доптармен ойындарын жетілдіру. Ауа райының жағдайын ескере отырып, балалардың таза ауадағы қимыл белсенділігін дамыту, ойындар ойнату **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**: Тыныс алу жолдарын шынықтыру, жалаң аяқ жүру. **Мәдени- гигиеналық дағдылар**: Бұрын игерген біліктерін бекіту және олардың орындалу сапасын жоғарылату
Сөйлеуді дамыту	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті**. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, үнді және ызың дыбыстарды анық айтуды үйрету. **Фонематикалық қабылдау дағдыларын қалыптастыру.** Сөзді дыбыстау мәдениетін тәрбиелеуге арналған дидактикалық ойындарды қолдану. **Сөздік қор.** сөздік қорын жалпылаушы мағыналы сөздермен байыту **Тілдің грамматикалық құрылымы** байланыстырып сөйлеу; жануарлар және олардың төлдерінің атауларын білдіретін сөздерді, сөздердің түрлі тәсілдермен жасалуын, зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану; **Байланыстырып сөйлеу.** Әңгімеге қатысу және тілді түсіну, тыңдау біліктерін, көлемі шағын тақпақтарды жатқа айту, сурет бойынша заттар және ойыншықтар туралы әңгіме, үлгі бойынша әңгіме құрастыру, шағын әңгімелер мен ертегілерді айтып беруге үйрету дағдыларын қалыптастыру. Ұсынылған мазмұн бойынша сахналауға үйрету. **Шығармашылықпен сөйлеу қызметі.** Театрландырылған әрекетке, драматизация ойындарына және қуыршақ спектакльдеріне, саусақ ойындарына балаларға түсінікті "қуыршақты жүргізу" техникасын қолдана отырып, қатысу ниеттерін дамыту. **Шығармаларды қабылдау.** Сөз және сөз ұйқастарына құрылған ойындарға қызығушылығын арттыру. Кейіпкерлердің бейнелерін сомдауға қажетті дауыс ырғағы және тілдің қарқынын қолдану дағдыларын қалыптастыру, ұсынылған тақырып бойынша әңгіменің басы мен соңын құрастыруға үйрету.
Көркем әдебиет	**Оқу, әңгімелеу.** Кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың әрекеттерін бағалауға, әңгіме, ертегілердің мазмұнын олардың атауымен салыстыруға үйрету. **Мәнерлеп оқу**. Балаларды тақпақтар мен өлеңдерді түсініп, есте сақтауға, өленнің мазмұнына өз көзқарасын білдіруге үйрету **Мазмұндау.** Таныс ертегілердің мазмұнын айтуда мазмұнның жүйелілігін сақтауға, диалогтік сөйлеуге, кейіпкерлердің мінезін сипаттауға үйрету **Театрландырылған әрекет дағдыларын дамыту**. Түрлі эмоцияларды білдіру үшін интонациямен дыбыстауды дамыту **Адамгершілік нормалары туралы түсінік.** Әдеби кейіпкерлердің әрекеттеріне өзінің көзқарасын білдіру; оны адамгершілік нормалары мен түсініктері тұрғысынан бағалауын жетілдіру;
Қазақ тілі	4-5 сөзден тұратын сөйлем айту; Күнделікті жиі қолданылатын тұрмыстық сөздерді айту
Математика негіздері	**Жиын:** заттарды салыстырып қою арқылы оларды санамай-ақ жұптарын салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді үйрету. **Сан, санау:** теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Салыстырылатын топтар: бір көп, бір және екі, екі және үш, төрт.Төрт және бес; теңді кем топқа үстемелей отырып немесе артық топтан бір затты алып тастай

	отырып, екі тәсілмен "Қанша еді?", "Қаншасы қалды?" сұрақтарына жауап беруге үйрету; **Шама:** биіктігі және жуандығы бойынша бірдей және екі түрлі заттарды салыстыру; **Геометриялық пішіндер:** геометриялық пішіндерді (дөңгелек, төртбұрыш, үшбұрыш) және геометриялық денелерді (куб,шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету; геометриялық пішіндерді тану және атау, пішіндерді зерттеу дағдыларын қалыптастыру. **Кеңістікте бағдарлау:** Өзінің дене бөліктерін бағдарлау және атау (бас, аяқтар, қолдар). Заттарды оң қолымен солдан оңға қарай орналастыру дағдысын дамыту **Уақытты бағдарлау:** Таңертең, күндіз, кеш, түн тәулік бөліктерін ажырату және атай білу дағдыларын қалыптастыру
Құрастыру	**Құрылыс материалдарынан құрастыру:** сызбаны қолданып, ірі және ұсақ құрылыс материалынан құрастыру **Қағаздан құрастыру:** Қағаз парағын көлемді пішіндерге қайта келтіру, қағазды кесекке, орамдарға, ілмекке айналдыра білу дағдыларын бекіту. **Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру:** Балаларды табиғи материалдардан түрлі заттар даярлауға баулу **Конструктор бөлшектерінен құрастыру:** Конструктордан ойынға арналған ғимарат құрастыру дағдыларын қалыптастыру, бөлшектерді бекіту тәсілдері мен ғимарат жасау туралы білімдерін жетілдіру.
Қоршаған ортамен таныстыру	**Тірі және өлі табиғат құбылыстары мен заттары:** табиғат құбылыстары: жел, жаңбыр, тұман туралы түсініктерін қалыптастыру. **Табиғаттағы маусымдық өзгерістер:** адамдардың күзгі, қысқы әрекеттеріне балалардың зейін аудару дағдыларын қалыптастыру. **Өсімдіктер мен жануарлар әлемі:** көкөністер мен жемістерді ажыратып, атау дағдыларын жетілдіру; табиғаттағы, жыл мезгіліндегі маусымдық өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру. Табиғаттағы ауа райының жағдайын бақылауға және бақылаудың нәтижелерін табиғат күн тізбесінде белгілеуге үйрету; табиғат бұрышындағы тірі объектілерге күтім жасауға арналған құралдар туралы білімдерін қалыптастыру; **Бала, оның отбасы, үйі:** балалардың отбасы мүшелері бейнеленген суреттерді қарастыру, отбасы мүшелерін, олардың әрекеттері мен өзара қарым-қатынастарын атау дағдыларын қалыптастыру. **Заттық әлем:** таныс емес заттарды қолдану туралы; ұлттық киімді дайындау, әшекейлер туралы Балабақша қызметкерлері мен олардың еңбек әрекеттері, адамның тұратын үйі, балабақша, мектеп, ересектердің еңбектері туралы білімдерін жетілдіру. Қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері, ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту. **Жолда жүру ережелері:** Көлік түрлері, жол бөліктері (тротуар, жолдың жүру бөлігі мен жаяу жүргінші өтетін жол және жерасты өту),бағдаршам белгілері, жолда жүру ережелері туралы білімдерін қалыптастыру.
Сурет салу	**Заттық сурет салу:** дөңгелек пішінді заттарды салу; техникалық дағдылар мен біліктерді игеру. **Сюжеттік сурет салу:** қарапайым табиғат құбылыстарын, ертегі кейіпкерлерін бейнелеуге машықтандыру. **Сәндік сурет салу:** қазақ оюларының кейбір элементтерін салу; элементтердің пішінін, реттілігін, олардың арасындағы қашықтықты ескере отырып, жазықтықта оюларды орналастыру;
Мүсіндеу	**Заттық мүсіндеу:** түрлі пішіндегі таныс заттарды және өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, үлгісі мен елестетуі бойынша көлемін сақтап мүсіндеу **Сюжеттік мүсіндеу:** Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын тәрбиелеу. **Сәндік мүсіндеу:** Ұлттық ойыншықтар туралы білімдерін кеңейту, халық шығармашылығының желісі бойынша бейнелер жасау. Балаларды халық шеберлерінің еңбектерімен таныстыру, халық бұйымдарының желісі бойынша

	ыдыстарды мүсіндеуге үйрету;
Жапсыру	**Заттық жапсыру:** қайшыны дұрыс ұстау және пайдалана білуді қалыптастыру, Түзу сызықпен алдымен қысқа содан соң ұзын жолақтарды қиюды үйрету. **Сюжеттік жапсыру:** барынша күрделі заттарды, жануарлар пішінін бейнелеу, заттарды қағаз бетінде орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру; **Сәндік жапсыру:** Геометриялық пішіндерден ою-өрнектерді және жолақтағы өсімдік өрнектерін халықтық өнер түрлері бойынша бірізділігін ескере отырып құрастыру дағдыларын қалыптастыру.
Музыка	**Музыка тыңдау:** әуендерді немесе музыкалық шығармаларды орындау кезінде пьесаларды тану және атау; **Ән айту:** дауыс пен есту қабілетін дамытуға арналған жаттығуларды қысқа әндер айту арқылы ән орындау дағдысын жетілдіру, дауыстап және төмен дауыспен ән салу, қол қозғалысымен көрсетуді жетілдіру; **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатын жеңіл, ырғақты жүгірумен беру; **Билер:** музыканың кіріспесін ажырату, содан кейін қимылды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру **Ойындар, хороводтар:** хор айтуды шеңбер бойымен жүргізу, музыкалық фразаларға сәйкес қимылдарды өзгерту; шапшаңдық пен икемділік таныту, пьесаның соңын белгілеу **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау:** әуеннің сипатын тану: әннің қайырмасын орындау кезінде күрделі емес ырғақтық бейнені орындап, сылдырмақтармен ойнау

Бекітемін
Директор: Утепова Ж.Т.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022 –2023 оқу жылына арналған
ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары қараша айы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру	**Жалпы дамытушы жаттығулар:** Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу,қолдыңбілектерінайналдыру. Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу,қолдыңбілектерінайналдыру. Бір аяқты жоғары көтеріп,жоғарыкөтерілгенаяқтыңастынанзаттыбірқолданекіншіқолғаберу. Аяқтыңұшынсозу,өкшеніайналдыру.Аяқтың бақайларыменжіптіжинау, құм салынған қапшықтарды өкшелерменқысыпалып, бір орыннан екінші орынға қою. **Негізгі қимылдар:** адымдап жүру адымдапжүгіру жүргіру етпетіменжатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарайеңбектеу; бірорындатұрып,оңға,солғабұрылыпсекіру; заттардықашықтыққалақтыру(3,5–6,5метрден кем емес), тақтайдың бойымен тепе-теңдікті сақтапбойымен жүру бір-бірініңжанынасапқажәнешеңбергетұру. **Ырғақтық жаттығулар.** Таныс,бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау **Спорттық жаттығулар**: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солғабұрылу. Спорт залда **Қимылды ойындар.** Қимылдыойындарғақызығушылықтыдамыту. Танысойындардыұйымдастырудабастамашылдық,дербестіктанытуғабаулу.Ойындардафизикалыққасиеттерді(жылдамдық,күш,шыдамдылық,икемділік,ептілік)дамыту.

	Салауатты өмір салтын қалыптастыру. «Денсаулық-зорбайлық»сөзініңмәнінтүсіну,өзініңжасағаніс-әрекетінің ағзаға әсерін, тістерді тазалаудың пайдасын, суық тимеудің алдын-алуғаболатынын түсіну. **Дербес қимыл белсенділігі**: Балалардыңдоптармен,қозғалатынойыншықтармен,құрсаularменойындарынқолдау,денешынықтырукұралдарын,спорттықжәнеқ имылдыойындарғаарналғанатрибуттардыпайдалануғаынталандыру **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалаудыәдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін,ластанғанкездеқолдыөзбетіншесабынменжууға,тісінтазалауғаүйрету.Тарақты,қолорамалды пайдалана білудібекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын(қасық,шанышқы),майлықтыдұрысқолдану,тамақтаныпболғаннанкейінауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді,тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен олардытазалау,құрғату.Бейнелеуәрекетіненсоңқұтыларды,қылқаламдардыжуу,үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**: Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларынжүргізу: әрбіртамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақтабандылықтың алдын-алу үшінтүрліжолдармен жаланаяқжүру.Тынысалужолдарыншынықтыру.
Сөйлеуді дамыту	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті**. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызыңжәнеүнді(р,л)дыбыстардыанықайтуғажаттықтыру.Артикуляциялықаппараттыжетілдіру. **Сөздік қор.** Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар жәнеқоршағанортазаттарыныңқолданылумаңыздылығынтүсіну,заттардыңатауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды,материалдардыңбелгілі жәнебелгісізқасиеттерінсөйлеудеқолдануды дамыту. **Тілдің грамматикалық құрылымы** зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану дағдысын дамыту **Байланыстырып сөйлеу.**

	Диалогтіксөйлеудіжетілдіру:әңгімегеқатысуғабаулу,диалогкеқатысушыүшінтүсініктісұрақтарқоюғажәнеқойылғансұрақтарғадұрыс,толықжауапберугебаулу.
Көркем әдебиет	Әдеби шығармаларды мұқият тыңдауды, кейіпкерлерге жанашырлық танытуды, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерінайту,кейіпкерлердіңмінезінберу,шығармамазмұныбойыншасұрақтарғажауапберуді,ересектерменбіргеертегіменәңгіменің басын,соңынойданқұрастыруға баулу.
Қазақ тілі	**Тілдік дамытушы орта** Ұжымдықәңгімегеқатысуға,әңгімелесушініңсөзінбөлмей,кезекпенсөйлеуге баулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті** Артикуляциялықжәнедауысаппаратын,сөйлеудетынысалуды,фонематикалықестуді,анықжәнеқалыптықарқынменсөйлей білудідамыту. Қазақ тіліне тәнө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуғабаулу. **Сөздік қор** Туыстыққарым-қатынасты(«сіңлі»,«жеңге»,«жезде»,«нағашы»,«жиен», «бөле»)білдіретінсөздердіүйрету.Өзініңотбасы,отбасылықмерекелер,отбасындағықызықтыоқиғалар,салт-дәстүрлер туралыайтуғабаулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы** Етістіктіңболымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолданабілуге үйрету **Байланыстырып сөйлеу** ойыншықтармензаттарды4-5сөйлемменсипаттауға,берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу.
Математика негіздері	**Жиын:** Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардантұратындығытуралытүсінікберу,заттардыжұппенқоюарқылыолардысанамай-ақсалыстырунегізінде теңнемесетең еместігінанықтайбілуді меңгерту. **Сан, санау:** Теңұғымынекітәсілменсаныбойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылықалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беругеүйрету. **Шама:** Биіктігі бойынша екі затты салыстыру **Геометриялық пішіндер:** Геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш)және денелерді (куб) танып, атай білуге үйрету, геометриялықпішіндердікөружәнесипапсезуарқылызерттеу **Кеңістікте бағдарлау:** Кеңістікбағыттарынөзінеқатыстыанықтауды,берілгенбағыттақозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарайорналастыруды,заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеуді дамыту

	(меніңалдымдаүстел,солжағымдаорындық тұр). **Уақытты бағдарлау:** Тәулікбөліктері(таңертең,күндіз,кеш,түн)олардыңсипаттамалықерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
Сурет салу	Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардыңөнертуындыларына,киізүйге,оныңжабдықтарына,тұрмыстықзаттарға,ойыншықтарға,сәндік-қолданбалыөнергекызығушылықтыдамыту. Дөңгелек,сопақ,шаршы,үшбұрышпішіндегіқазақоюларыныңэлементтерін:«құсқанаты»,«бүршік» элементтердіқорналасуретін,олардыңарасындағықашықтықтысақтауға зейін бөлуін дамыту .
Мүсіндеу	Мүсінделген заттың,фигуралардыңбетінтегістеуге үйрету. Бірнешебөліктердензаттардымүсіндеу,олардыорналастыру,пропорциялардысақтау,бөліктерді біріктіру дағдыларын пысықтау Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтауын жетілдіру.
Жапсыру	Композициянықұрастырукезіндезаттарменнысандардыңкөлемібойыншаарақатынасынескеру.Ұсақэлементтердіересектердіңкөмегіменжелімдеу,алдыменқағазбетіндезаттыңбейнелерін құрастырып,содан кейіноныжелімдеуді меңгерту. Қазақхалқынынсәндік-қолданбалыөнерімен,киізүйоныңжабдықтарымен,сандық,кебежемен,қоржынментаныстыру.
Құрастыру	**Құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастыру:** Құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату (текше, пластина, кірпіш, блок) және атау, оларды сапасы көлемі мен пішіні бойынша таңдау,өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру **Қағаздан құрастыру:** Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп,шиыршықтап, ілмекке айналдыра білуін дамыту **Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру:** Шығармашылық қиялды дамыту көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өзбетінше таңдап,ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.
Музыка	**Музыка тыңдау:** Музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты,баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары,төмен), **Ән айту:** Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту.Әуенді таза және сөздерді анық айтуға,музыканың сипатын ж еткізе білуг еүйрету. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** Музыканың ырғағын нақтыбереотырып,қосаяқпенеркінжәнежеңілсекіруді үйрету **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау:** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған музыкалықаспап сылдырмақтарды қолдану, қарапайыммәуендердіойнауына жағдай жасау **Билер:** Музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтауын дамыту

Қоршаған ортамен таныстыру	**Бала, оның отбасы, үйі:** Баланыөсіп,жетілгенересекбала ретінде қабылдау, оның ойын ашық білдіруге мүмкіндік беру, келісім білдіру,жеке басын құрметтеуді үйрету. **Заттық әлем:** Қоршағанортазаттары,олардыңқасиеттеріжәнеқолданылуытуралытүсініктерінкеңейту. **Байланысжәнекозғалысқұралдары:** Қозғалыс ортасын ескере отырып, көлік құралдарын танып және атай білудағдыларын қалыптастыру. **Еңбеккебаулу** Шамасыкелетінжұмыстыорындаукезіндебалалардыңбастамасынқолдау:бөлмеөсімдіктерінекүтімжасау,олардысуару,жапырақтарды ыжинау,қыстайтынқұстардықоректендіру. **Адамгершілікжәнепатриоттықтәрбие.** Қарапайымдылыққа,мейірімділіккежәнеәділдікке,ересектергеқұрметкөрсетуге,кішілергекөмектесугетәрбиелеу. **МеніңОтаным–Қазақстан.** Отанды сүюге,патриотизмге тәрбиелеу. **Жолдажүруережелері.** Көліктүрлері,жолбөліктері(тротуар,жолдыңжүрубөлігіменжаяужүргіншілер өтетін жол және жерасты жолдары, велосипедке арналған жол),бағдаршам белгілері,жолда жүру ережелері туралы білімдерін қалыптастыру. **Өлі табиғат құбылыстарымен заттары.** Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанныңтүрліаймақтарындааурайыныңтүрлішеболуытуралытүсінікберу. **Өсімдіктер әлемі.** Өсімдіктер, оларға күтім жасау (жерді қопсыту, суару, жапырақтардыңшаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. **Жануарлар әлемі.** Төрт түлік және оның төлдері(мінезіндегі ерекшеліктер,қозғалысы,қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегітуралыұғымдарынкеңейту. **Балалардың жалпы қабылданған мінез-құлық ережелерімен нормаларын меңгеруіне ықпал ету.** Мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерінқалыптастырудыжалғастыру;амандасу,қоштасудыңқажеттігітуралыескесалу,ересектердің әңгімесіне араласпау, өз өтінішін сыпайы түрде білдіру, көрсеткенқызметі үшін алғысайту.

Бекітемін
Директор: Утепова Ж.Т.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 –2023 оқу жылына арналған
ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Желтоқсан айы 2022жыл ересек топ

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру	**Жалпы дамытушы жаттығулар** қолды алға, жан-жаққа созу, алақандарын жоғары қарату, қолды көтеру,түсіру,саусақтардықозғалту,қолсаусақтарынжұмужәне ашу. Солға,оңғабұрылу(отырған қалыпта);аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту(шалқасынан жатқанқалыпта);қолдарды алға созып,жартылай отыру,тізені қолмен ұстап,бастытөмен иіп,кезекпен тізені бүгіп,аяқты көтеру; **Негізгі қимылдар:** әртүрлібағытта:«жыланша», шашырап, тапсырмаларды орындай отырып жүру: қол ұстасып,арқаннан ұстап жүру бір-бірінен10сантиметр қашықтықта орналасқан тақтайшалардың, қырлытақтайдың бойымен тепе теңдік сақтап жүру. қарқынды өзгертіп, жылдам (10-20метргедейін),тоқтамай баяуқарқынмен(50-60 секундішінде)жүгіру. допты кеуде тұсынан лақтыру, оңжәне сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 метр) лақтыру 4-6 метр қашықтыққа тура бағытта, заттарды айналып және заттардың арасыменең бектеу сызықтан секіру, тұрған орнынан ұзындыққа 40сантиметрқашықтыққасекіру. Бірінің артынан бірі сапқа тұру, бір-бірінің жанынасап қатұру **Қимылды ойындар** Кеңістікті бағдарлауға,«жүгір»,«ұста»,«тұр»белгілеріне сәйкес әрекететуге үйрету **Спорттық жаттығулар:** Шанамен сырғанау.Шана мен бір-бірінсырғанату;биік емес төбеден сырғанау. **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру**. Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу.Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру,тамақтану,жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету;сабынды дұрыс қолдануды, қолды,бетті,құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны,майлықты дұрыс қолдану;нанды үгітпеу,тамақтыауызды жауып,шайнау,ауызды толтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға ,ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу.

	Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Денсаулықтың құндылығы туралы түсінікті дамыту;ауырмауға,денсаулықты сақтауға ынталандыру, «салауатты өмір салты» және оны ұстану туралы алғашқы түсініктер беру. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**: Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу,жаттығулар мен массаж жасау.
Сөйлеуді дамыту	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту,артикуляциялық аппаратты дамыту,сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту **Сөздік қор.** Заттарды жалпы(ойыншықтар,киім,аяққиім,ыдыс,жиһаз)және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, қарама-қарсы мағынадағы сөздерді –антонимдерді енгізу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Зат есімдерді,етістіктерді келер және өткен шақта қолдану. **Байланыстырып сөйлеу.** мультфильмдер,ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге үйрету
Көркем әдебиет	Өлеңдерді тыңдай білуге тәрбиелеу. Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
Қазақ тілі	**Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасауды: сұрақтарға жауап беруге, өз бетінше кітаптарды қарауға баулу **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Көрнекілікпен немесе көрнекіліксіз өзіне айтылған сөзді тыңдау және түсінуді дамыту **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы күнделікті жиі қолданылатын туыстық қатынасқа байланысты сөздерді («бөпе»,«аға»,«апа»,«іні»,«қарындас») айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырату, оларды көпше түрде қолдануға үйрету.Бұйрық райлы етістіктерді жекелей қолдануға баулу(бар,кел,айт). **Байланыстырып сөйлеу.** Ауыз екі сөйлеудің қарапайым түрлерін меңгерту, балалардың өздеріне айтылған сөзді, пікірді түсінуін қалыптастыру, алдын ала үйретілген сөйлеу үлгілерін есте сақтап,әңгімелесе білуге баулу.
Математика негіздері	**Сан.** Қоршаған ортадан бір немесе бірнеше бірдей затты табу,«қанша?неше?»сұрағына жауап беруін қалыптастыру **Шама.** Өлшемдері қарама-қарсы және бірдей заттарды салыстыру, заттарды салыстыруда шаманың берілген белгісі бойынша (ұзындығы, ені, биіктігі, жалпышамасы бойынша) бір затты екінші затпен беттестіру және жанына қою тәсілдері арқылы салыстыруды үйрету **Геометриялық пішіндер** Балаларды геометриялық фигура үшбұрышпентаныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураны зерттеуге мүмкіндік беру. **Кеңістікте бағдарлау** Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтауды: үстінде-астында меңгерту **Уақытты бағдарлау.** Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлау:күндіз-түнде,таңертең-кешке.
Құрастыру	Құрастыру дағдыларын дамыту, негізгі құрылыс бөлшектерін: цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету.

	Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
Сурет салу	Дөңгелек пішінді (шарлар, бұлттар, күн) заттарды бейнелеуді. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынғанартық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызыпжіберіп бояуды үйрету. Қызыл,сары,жасыл,көк,қара,ақнегізгітүстерменолардыңреңктерін (қызғылт,көгілдір,сұр)қолдануды үйрету. Суретсалудақауіпсіздіктісақтауға,ұқыптылыққабаулу.
Мүсіндеу	Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру. Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға,ұқыпты болуға баулу.
Жапсыру	Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу,жаймадағыдайынүлгігежағу,желімніңқалдықтарынсүртугемайлықтықолдануды үйрету. Жапсырудатабиғиматериалдардыжәнеқағаздытүрлендіруәдістерін(жырту, умаждау,бүктеу,қатпарлау) қолдануды үйрету.
Музыка	**Музыка тыңдау** Музыкалық ойыншықтар мен балалар музыка аспаптарының (музыкалықбалға,сылдырмақ,барабан,металлофон) дыбысталуынажырата білудіжетілдіру. **Ән айту.** Сөздерді анық айту, әннің сипатынжеткізу(көңілді,созып,ойнақы айту). **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Музыканың басталуымен аяқталуына сәйкес қимылдарды орындау,қимылдарды өз бетінше бастау және аяқтауды пысықтау. Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқ пен және бір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден,жұппен ырғақты қимылдар орындауды меңгерту. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық аспап металлафонмен таныстыру, оның дыбысталуымен таныстыру. Музыкалықаспаптыырғақпенқағыпойнаудыңқарапайымдағдыларынмеңгеругеықпал ету.
Қоршаған ортамен таныстыру	**Бала,оның отбасы,үйі.** Ойында туындаған мәселелерді шешу тәсілдерін дамыту. **Заттық әлем.** Заттардың айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін,пішінін қарастыру мен зерттеу дағдыларын қалыптастыру, заттардың сапаларымен қасиеттерін: сипап сезу,дәмін көру,есту арқылы тануды қалыптастыру. **Көлік,байланыс құралдары.** Көлік құралдарыныңт үрлерімен және ауада ұшатын қозғалыс құралдарымен таныстыру. **Еңбекке баулу.** Балаларды ересектердің еңбегін бақылау негізінде ойын әрекетіне ынталандыру. **Адамгершілік және патриоттық тәрбие.** Әлеуметтік және эмоционалды зиятты тәрбиелеу:балалардың назарын адамның жеке қасиеттеріне (мейірімді,жанашыр) аудару **Менің Отаным–Қазақстан.** Балаларды айналасындағы ересектердің жақсы көретінін, оған әрқашан қамқорлық танытатынын білдіре отырып,өзінің туған жеріне,Отанына деген сүйіспеншілік сезімін ояту. **Өсімдіктер әлемі.**

	Туған өлкенің кейбір өсімдіктері туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру **Жануарлар әлемі.** Үй жануарларымен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту.Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру, табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. **Табиғаттағы маусымдық өзгерістер.** Ауа-райының жағдайын анықтау (суық,жылы,ыстық),табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың қысқы мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеуді үйрету. **Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау** Серуенде (жолға шықпау) ойын алаңында сумен, қармен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру

Бекітемін
Директор: Утепова Ж.Т.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022-2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс –әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы (балабақша) «Айгөлек» бөбекжай - бақшасы
Топ: ересек
Балалардың жасы: 4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: қаңтар айы 2023 жыл

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру	**Жалпы дамытушы жаттығулар:** Қолдыалға,екіжаққа,жоғарыкөтеру(біруақытта,кезекпен),төментүсіру, қолдарын а ақасына апару: қолдарды төмен түсіру; белге қою, кеудетұсына қою; қолдарын алға-артқа сермеу; Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю,екіақтыкезекбүгужәнежазу,көтеружәнетүсіру.Қолыназатұстап,шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. **Негізгі қимылдар:** саптабір-бірденжүру «жыланша», шашырап жүгіру; 50 сантиметрбиіктіктеілінгенарқанныңастынанеңбектеу; 4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру, 1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасыныңбиіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; бөренеңің бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру бағытбойыншатүзелу **Ырғақтық жаттығулар.** Таныс,бұрынүйренгенжаттығулардыжәнеқимылдардымузыкаменсүйемелдеуарқылыорындау **Спорттық жаттығулар:** Шаңғыменжүру:шаңғыменбірініңартынанбіріжүру;ересектердіңкөмегіменшаңғынықиып, шешу. **Қимылды ойындар.**

	Қимылдыойындардажетекшірөлдіорындауғаүйрету,ойынережелерінсаналытүрдесақтауғабаулу.Доптармен,секіргіштермен,к ұрсаularменойындардабалалардыңбелсенділігіндамыту. **Салауатты өмір салтын қалыптастыру**: Дене белсенділігі(таңертеңгіжаттығу,шынықтыру,спорттықжәнеқимылды ойындар) мен ұйқының қанық болуының пайдасы туралы түсінікті кеңейту. **Дербес қимыл белсенділігі**: Балалардыңдоптармен,қозғалатынойынтықтармен,құрсаularменойындарынқолдану,денешынықтырукұралдарын,спорттықжә: әнеқимылдыойындарғаарналғанатрибуттардыпайдалануғаынталандыру **Мәдени-гигиеналықдағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалаудыәдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін,ластанғанкездеқолдыөзбетіншесабынменжууға,тісінтазалауғаүйрету.Тарақты,қолорамалды пайдалана білудібекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын(қасық,шанышқы),майлықты дұрысқолдану,тамақтанып болғаннанкейінауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді,тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен олардытазалау,құрғату.Бейнелеуәрекетіненсоңқұтыларды,қылқаламдардыжуу,үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**: Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларынжүргізу: әрбіртамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақтабандылықтың алдын-алу үшін түрліжолдармен жаланаяқжүру.Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларынорындау.Тынысалужолдарыншынықтыру.
Сөйлеуді дамыту	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті**. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгертуүшінтақпақтарменжаңылтпаштарайтқызу. **Сөздік қор.** Сөздікқордыересектердіңмамандықтарынбілдіретінзаттесімдермен,еңбекәрекетін білдіретінетістіктермен толықтыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы** сан есімдерді ретімен атауға,олардызаттесімдерменсептіктерде қолданабілугеүйрету **Байланыстырып сөйлеу.** Балалардыңәңгімеайтуғаүйрету:

	Түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға баулу.
Көркем әдебиет	Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілербойыншақарапайымқойылымдардыойнауға,образдыбейнелеуүшінмәнерліліккұралдарын (интонация ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныскейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге(қатыгез-мейірімді,аққөңіл-салмақты)ынталандыру.
Қазақ тілі	**Тілдік дамытушы орта** бейнелеуқұралдарынқолданаотырып,еркінойындардажәнесахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйінжеткізуге баулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті** Артикуляциялықжәнедауыс саппаратын,сөйлеудетынысалуды,фонематикалықестуді,анықжәнекалыптықаркынменсөйлей білудідамыту. Қазақ тіліне тәнө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор** Төрт түлікті бағатын адамдардың кәсіпшілік атауларын таныстыру «қойшы»,«жылқышы»,«түйеші»,«сиыршы»аталған атаулардың олардың еңбегімен байланыстылығын түсіндіру.Төрт түлік иелерінің төлдерді қалай шақыратынын балалардың өздеріне айтқызу. **Тілдің грамматикалық құрылымы** үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету **Байланыстырып сөйлеу** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатынасәйкес хабарлы,лепті,бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге мүмкіндік беру
Математика негіздері	**Жиын:** Жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру,заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білуді дамыту. **Сан, санау:** 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету **Шама:** Заттар шамасы бойынша әр түрлі болатындығы жайлы түсінік беру. жуандығы бойынша заттарды салыстыруды үйрету **Геометриялық пішіндер:** сөйлеуде сынесімдерді қолданып,салыстыру нәтижелерін атауды меңгерту (жоғары-төмен,қалың-жұқа). **Кеңістікте бағдарлау:** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау,берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру,заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеуді пысықтау (менің алдымда үстел,сол жағымда орындық тұр).

	Уақытты бағдарлау: Тәулік бөліктері(таңертең,күндіз,кеш,түн)олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктер , «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
Сурет салу	Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалармен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға қолдың шеткі сызығынан қылқпай ырғақты түрде бояуды қалыптастыру.
Мүсіндеу	Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру,ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісуді. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтауды жетілдіру.
Жапсыру	Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру.Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру.Шығармашылық қиялды дамыту.
Құрастыру	**Құрылысматериалдарынан,«лего»конструкторлардан құрастыру:** Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң олардыжинаужәнеорнынақою,құрастырубарысындақауіпсіздікережелерінсақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту. **Қағаздан құрастыру:** Қағаздың бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп,композициякұрастыруды үйрету **Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру:** Қазақхалқыныңтабиғиматериалдарданжасалғанбұйымдарымен(ер-тұрман, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен(диірмен) таныстыру, олардың қандайматериалдан жасалғанын зерттеуін дамыту.
Музыка	**Музыка тыңдау:** Музыканың сипатын сезінуге үйрету, танысшығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу,музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты,баяу, жылдам) **Ән айту:** Әуенді таза және сөздерді Анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету.Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешінің көмегімен). **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** Қимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып,жүрелепотыру,музыканыңекіншібөлігіндекимылдардыөзгертуді меңгерту **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау:** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған музыкалық аспап сазсырнайды қолдану, қарапайым әуендерді ойнауға мүнкүндік беру **Билер:** Жұппен би қимылдарын орындауды ;билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдануды қалыптастыру.
Қоршаған ортамен таныстыру	**Бала, оның отбасы, үйі:** Мектеп туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (мектепке баруға ынтасын,қызығушылығын арттыру). **Заттық әлем:**

	Көлік түрлерінің қолданысын (әуе,су,жерде жүретін көліктер)ажырата білу,оның түрлері және колданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екені туралы (жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы) білу **Байланыс және қозғалыс құралдары:** Әр түрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. **Еңбеккебаулу** Жақындарыныңмамандықтарыментаныстыру,олардынатқаратынқызметінің маңызын түсіну, ата-анасының мамандықтарына қызығушылықтықалыптастыру. **Адамгершілік және патриоттық тәрбие.** Жағымсызқылықтарыүшіңұяттысезінебілуге,ренжіткеніүшін құрдасынанкешірім сұрауғабаулу. **Менің Отаным–Қазақстан.** Ауыл мен қалаөмірініңерекшеліктерітуралыұғымдарындамыту. **Жолда жүру ережелері.** Бағдаршамтүстерініңбелгілерінесәйкескөшеденөтудағдыларынжетілдіру. **Өлі табиғат құбылыстарымен заттары.** Табиғаткұбылыстарытуралыұғымдарын(жел,жаңбыр,тұман,қар,бұрқақ,кемпірқосақ,боран) кеңейту. **Өсімдіктер әлемі.** Бөлмеөсімдіктерінежәнетабиғатбұрышындағыжануарларғакүтімжасау,адамныңтабиғатқақамкорлықтанытуыныңмаңызытуралыбілімдерінқалыптастыру. **Жануарлар әлемі.** Бақылаубарысындажануарларәлеміндегімаусымғатәнкөріністерді: қыста-құстарды қоректендірудің қажеттігін түсіндіру Жабайыаңдар,олардыңсыртқытүрі,қозғалуы,тіршілікетуортасы,азығы,қысқабейімделуітуралыұғымдарынбайланыстыру. **Балалардың жалпы қабылданған мінез-құлық ережелерімен нормаларын меңгеруіне ықпал ету.** Ересектердің әңгімесіне араласпау, өз өтінішін сыпайы түрде білдіру, көрсеткенқызметі үшін алғысайтуды қалыптастыру.

Бекітемін
Директор: Утепова Ж.Т.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022 –2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Ақпан айы 2023 жыл

Ересек топ

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылғаніс-әрекеттіңміндеттері
Дене шынықтыру	**Жалпы дамытушы жаттығулар:** Қолдарын алға-артқа сермеу; қолды иыққа қойып, шынтақтарынбүгіп, қолдарын айналдыру. Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу.Етпетінен жатқан қалыптаиықтарын,басын,қолдарыналғасозып көтеру. Қатарынан4-5 рет жартылай отыру. Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүгу, алға созу,қайтаданбүгужәне түсіру. **Негізгі қимылдар:** Жүруді жүгірумен алмастырып жүру түрлі тапсырмаларды орындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен жүргіру құрсауданеңбектепөту. 4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру, допты бір-біріне төменнен және бастанасыра лақтыру (1,5 метр қашықтықта), қағып алу; қолды екі жаққа созып, басқа қапшыққойып,заттарданаттапөту,бұрылу; оңға,солғабұрылу **Ырғақтықжаттығулар.** Таныс,бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу,төбешіктентүскендетежеу.Мұз жол мен өзбетінше сырғанау. **Қимылдыойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету,ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу.Доптармен,секіргіштермен,құрсаулар мен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Салауаттыөмірсалтынқалыптастыру.** Дене белсенділігі(таңертеңгіжаттығу,шынықтыру,спорттық және қимылды ойындар) мен үйқының қанық болуының пайдасы туралы түсінікті кеңейту. **Дербес қимыл белсенділігі**: Балаларды педагог пен бірге жаттығуларды орындауға, қимылдыойындарға қатысуға тарту.Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып,ағзаға түсетін салмақты реттеу. **Мәдени-гигеналықдағдылардыжетілдіру.**

	Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалаудыәдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін,ластанған кезде қолды өз бетінше сабын мен жууға,тісінтазалауғаүйрету.Тарақты,қолорамалды пайдалана білудібекіту. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын(қасық,шанышқы),майлықты дұрыс қолдану,тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызметкөрсетудағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді,тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен олардытазалау,құрғату.Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды,қылқаламдарды жуу,үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**: Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларынжүргізу: әрбіртамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен Жалаң аяқ жүру.Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау.Тынысалу жолдарын шынықтыру.
Сөйлеуді дамыту	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті**. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөзтір кестерінің дұрыс айтылуын жақсарту **Сөздік қор.** Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді,етістіктерді,есімдіктерді қолдануын пысықтау. **Тілдің грамматикалық құрылымы** Сан есімдерді ретімен атауға, жекеше және көпшетүрде қолдана білуге үйрету **Байланыстырып сөйлеу.** Балаларды әңгіме айтуға үйрету: шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталапайтуға. Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.
Көркем әдебиет	Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі,әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді,әңгімелерді,өлеңдерді тыңдауға,көркем сөзге,кітапқа қызығушылыққа баулу.
Қазақ тілі	**Тілдікдамытушыорта** Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге баулу. **Сөйлеудіңдыбыстықмәдениеті** Артикуляциялық және дауыс аппаратын,сөйлеуде тыны салуды,фонематикалықестуді,анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білудідамыту. Қазақ тіліне тәнө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуғабаулу. **Сөздік қор** Кітаптан ертегілер, көркем шығармалар оқып беруде олардың мазмұнын дұрыс қабылдауға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы** Үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету **Байланыстырыпсөйлеу**

	Өзімен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығына жырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға мүмкіндік беру.
Математика негіздері	**Жиын:** Жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру,заттарды жұппен қою арқылы олардысанамай-ақсалыстыру негізінде тең немесетең еместігін анықтай білуді үйрету. **Сан, санау:** Сандарды реті бойынша атауға«нешінші?»сұрағына жауапберуге және қорытындысанды атауға,«барлығы қанша?»сұрағына жауап беругеүйрету. **Шама:** Салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішке сын есімдермен белгілеуді үйретуді жалғастыру. **Геометриялық пішіндер:** Сөйлеудесын есімдерді қолданып,салыстыру нәтижелерін атауды жетілдіру(ұзындығы,ені,биіктігі,қалыңдығы бойынша тең). **Кеңістікте бағдарлау:** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау,берілген бағытта қозғалуды(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыруы,заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеуді дамыту (меніңалдымдаүстел,солжағымдаорындық тұр). **Уақытты бағдарлау:** Тәулік бөліктері(таңертең,күндіз,кеш,түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарынкеңейту.
Сурет салу	«Қызғалдақ»,«қошқармүйіз»,«қойізі» элементтердің орнала суретін,олардың арасындағы қашықтықты сақтауды. Қылқаламды үстінен баса отырып,жуансызықтарды алқылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізуді. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау.
Мүсіндеу	Мүсіндеуде қысу,тарту,басуәдістерінқолдануды. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құруды,ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісуді үйретуді жалғастыру.
Жапсыру	Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылық қабілетті, қиялды дамыту.Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білудіқалыптастыру.Түзусызық бойы мен алдымен қысқа,кейін ұзын жолақтарды қиюды үйрету.Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюды үйрету.
Құрастыру	**Құрылыс материалдарынан,«лего»конструкторлардан құрастыру:** Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойластыру,құрдастар арасында міндеттерді бөлісуді дамыту **Қағаздан құрастыру:** Қағаздың бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп,композициякұрастыруды үйрету **Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру:** Қазақхалқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (киіз үйдің жабдықтары), тұрмыстық заттарымен(тостаған, ожау, астау,) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеуіне жағдай жасау.

Музыка	**Музыка тыңдау:** Музыканың сипатын сезінуге үйрету, танысшығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу,музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты,баяу, жылдам) **Ән айту:** Әуендітазажәнесөздерді анықайтуға,музыканың сипатын жеткізе білугеүйрету.Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуін сіз ән айтуға баулу(тәрбиешінің көмегімен). **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** Музыканың көңілді,ойнақы сипатын қабылдау,мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау:** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған музыкалықаспап барабанды қолдану, қарапайым әуендерді ойнауына жағдай жасау **Билер:** Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойыменәнайтыпжүруін дамыту
Қоршаған ортамен таныстыру	**Бала, оның отбасы, үйі:** Өзіңіатын,тегін,жасын,жынысынатайбілугеүйрету **Заттық әлем:** Телефон,компьютер,теледидардың қолданылуы және оларды пайдаланудың кей бір қарапайым ережелері туралы білуін қарастыру. **Байланысжәнекөзғалысқұралдары:** Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. **Еңбеккебаулу** Айналаны қоршаған заттар,ойыншықтар–адамдардың еңбегімен жасалғаны туралы түсінік беру,оған ұқыпты қарауға баулу. **Адамгершілікжәнепатриоттықтәрбие.** Жағымсыз қылықтары үшін ұятты сезіне білуге,ренжіткеніүшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу. **МеніңОтаным–Қазақстан.** Республикадағы қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері туралы түсініктерді қалыптастыру. **Жолдажүруережелері.** Жаяужүргіншілергеарналғанережелер,«Жаяужүргіншіөткелі», «Қоғамдықкөлікаялдамасы»жолбелгілерітуралыұғымдарынкеңейту. **Өлітабиғаткұбылыстарымензаттары.** Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар,жаңбыр жауды,желсоқты),соғансәйкес киінуін жетілдіру. **Өсімдіктерәлемі.** Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым)туралыбастапқы түсініктердіқалыптастыру. **Жануарларәлемі.** Олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су,жылу,жарық,мекендейтін орнын анықтау. Жылқұстары туралы ұғымдарынкеңейту **Балалардыңжалпықабылданғанмінез-құлықережелеріменнормаларынмеңгеруіне ықпалету.** Өзөмірініңқауіпсіздігініңқарапайымдағдыларынмеңгеру(электрқұралдарына н сақ болу, өз бетінше от жақпау, сіріңкемен ойнамау, терезеніңалдына шықпау, баспалдаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау);

Бекітемін:
Директор: Утепова Ж.Т.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Айгөлек» бөбекжай – бақшасы
Топ: ересек топ
Балалардың жасы: 4 жастан.
Жоспардың құрылу кезеңі: наурыз айы, 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Наурыз	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. **Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру.** Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Екеуден, үшеуден

		бірінің артынан бірі қатарға тұру, бағыт бойынша түзелу; оңға, солға бұрылу, орнында айналу; араларын алшақ ұстау және жақын тұру. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** ***Аяққа арналған жаттығулар.*** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын қою, тарсылдату. Қатарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүгу, алға созу, қайтадан бүгу және түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру. Түрегеліп тұрып, аяқтың бақайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аяқты кезек көтеру. **Спорттық жаттығулар.** ***Велосипед тебу:*** екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. ***Жүзу:*** суға түсу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жоғары және төмен көтеріп қимылдар орындау; иекке дейін суда отыру, судан шығу; бетін суға малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда

		балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту.

		Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің

		дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету. **Сөздік қор.** Балаларды қазақ халқының қонақжайлылық дәстүрімен таныстыру, қонақты күтіп алу, төрге отырғызу, «қонақ кәде», «сыбаға», ас қайыру, бата беру, қонақты шығарып салу дәстүрлерін үйрету арқылы үлкендерді сыйлауға, дастархан басында әдептілікті сақтауға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну.

		Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.
	Қазақ тілі	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру; - Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуін дамыту. **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлеуге үйрету. Бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркін ойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйін жеткізуге, сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзіне аудару үшін интонациямен сөйлеу мәнерін өз бетінше қолдану. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тән "ө,қ, ү, ұ" дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұны мен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық

		екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **Байланыстырып сөйлеу.** Бұрыннан таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, өз бетінше ретімен қайталап айтуға, өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен өлшеу, қолмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды, сөйлеуді, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, қорытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу.

		Геометриялық фигуралар. Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең).
	Сурет салу	- қазақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнері туралы білімдерін кеңейту.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен қиялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнерімен, киіз үй оның жабдықтарымен, сандық, кебежемен, қоржынмен таныстыру. Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы

		көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. **Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды аландамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу. **Ән айту.** Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). **Музыкалық-ырғақты қимылдар.**

		Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қос аяқпен еркін және жеңіл секіру, музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Барабанда әуендерді ойнау. **Билер.** Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын есте сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатын ажырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата,

		дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мақтаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; табиғатты сақтауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтау. **Балалардың жалпы қабылданған мінез-құлық ережелері мен нормаларын меңгеруіне ықпал ету.** Қоғамдық орындардағы мінез-құлық ережелері туралы түсініктерді кеңейту. Қоғамдық көліктегі мінез-құлық мәдениеті дағдыларын қалыптастыру. Балаларда мінез-құлық мәдениеті мен сыпайы қарым-қатынас негіздерін қалыптастыруды жалғастыру; амандасу, қоштасудың қажеттігі туралы еске салу, ересектердің әңгімесіне араласпау, өз өтінішін сыпайы түрде білдіру, көрсеткен қызметі үшін алғыс айту.